

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансова грамотність»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: 075 «Маркетинг» Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Вдовенко Лариса Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	vdovenko_larisa@i.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна

«Фінансова грамотність» є обов'язковою компонентою ОПШ.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
 Підсумковий контроль – іспит.

ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Основи права».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Маркетинг послуг», «Облік і оподаткування», «Дослідження ринків (в т. ч. інфраструктура ринку)».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки фахівців в області фінансів, банківської справи та страхування, а також засвоєння практичних аспектів управління особистими фінансами на основі тенденцій зростання загальної фінансової грамотності населення.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансова грамотність» є підвищення рівня фінансової грамотності у здобувачів, набуття практичних навичок використання фінансових продуктів, ефективне управління власним бюджетом, прийняття впевнених та зважених фінансових рішень відповідно до життєвих обставин.

Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення студент знатиме основні ознаки фінансів, їх місця і ролі у фінансово-економічній системі, їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, основ фінансового механізму та політики держави щодо вирішення питань економічного розвитку, володітиме знаннями в сфері відносин у фінансовій системі України, у сфері грамотного управління особистими фінансами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність: здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

програмні результати:

ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

ПРН 14. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі

етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

ПРН 18. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички, використовувати інноваційні підходи та новітні технології у сфері комунікацій для забезпечення швидкої адаптації відповідно до змін бізнес-середовища.

План вивчення навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теми	Форми організації навчання		
		лекційні заняття, кількість годин	практичні заняття	Самостійна робота, кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Фінанси та гроші у нашому житті. Фінансова грамотність та фінансове планування життя	2	2	14
2	<i>Тема 2.</i> Податки і податкова культура. Бюджет та бюджетна система.	4	4	14
3	<i>Тема 3.</i> Соціальні позабюджетні фонди. Пенсія і пенсійне забезпечення громадян.	4	4	14
4	<i>Тема 4.</i> Фінанси домогосподарств. Управління особистими фінансами	4	4	14
5	<i>Тема 5.</i> Фінансовий ринок. Основи фондового ринку. Основи страхового ринку. Інвестування коштів та ведення бізнесу	4	4	11
6	<i>Тема 6.</i> Управління особистими фінансами через банківський сектор та спеціалізовані кредитно-фінансові інститути	4	4	11
7	<i>Тема 7.</i> Фінансова безпека. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення	2	2	11
8	<i>Тема 8.</i> Міжнародні фінанси. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень населення в економіку країн та гарантії захисту інвестицій.	2	2	11
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі

індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Основні види самостійної роботи здобувача

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до контрольних заходів	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	30	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до заліку	10	1 раз на семестр	Тестування
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Фінансова грамотність : підручник / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. К. : УБС НБУ, 2012. 322 с

Допоміжна

1. Грідчина А.В. Корпоративні фінанси (зарубіжний досвід і вітчизняна практика): Навч. посібник. Київ: МАУП. 2002. 232 с.
2. Нікбахт Е. Гроппелі А. Фінанси (Пер. з англ.) Київ: Вік, Глобус, 1992. 383 с.
3. Романишин В., Уманів Ю. Центральний банк і грошово-кредитна політика Навчальний посібник. Київ. Атіка. 2005. 478 с.
4. Рязанова Н.С. Фінансове рахівництво: Навч. посібник. Київ: Знання-Прес, 2002. 246 с.
5. Сазонець І. Л. Інвестування: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
6. Базилевич В.Д., Шелудько В.М., Вірченко В.В. Фондовий ринок: підручник : у 2 кн. — Кн. 1. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання. 2015. 621 с.
7. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств навч. Посіб 2-ге видання. Полтава. РВ ПДФФ. 2018. 350 с.
8. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
9. Буряк П. Ю., Жихор О. Б., Карпінський Б. А. Фінанси: курс для фінансистів : підруч. для студ. вузів. М-во освіти і науки України, Львівська державна фінансова академія. Київ: Хай-Тек Прес. 2010. 527 с.
10. Вдовенко Л.О., Сушко Н.М., Фаюра Н.Д. Фінанси .Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури 2010 .148 с.
11. Венгер В.В. Фінанси: навч. посібник. М-во освіти і науки України, Київський екон. ін-т менеджменту "ЕКОМЕН". Київ: ЦУЛ. 2009. 427 с.
12. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навчальний посібник. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
13. Гораль Л. Т., Спасів Н. Я., Мартинюк В. Ф., Маринчак Л. Р. Місцеві фінанси: навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2015. 350 с.
14. Журавльова І. В., Гаврильченко О. В., Полтініна О. П. Фінанси: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2017. 330 с.
15. Колісик М.К. Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: Навч. Львів: Видавництво Національного університету. Львівська політехніка. 2004. 192 с.
16. Кушнір Т.Б. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібник: 2-е вид., стереотипне. Харків: Консул. 2004. 216 с.
17. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навчальний посібник. Київ: ЦП Компринт.

2017. 450 с.

18. Вдовенко Л.О. Депозитна політика банку як основа забезпечення стійкості й надійності ресурсної бази. *Інфраструктура ринку*. 2019. №27. С. 278-283.

19. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №11(39). С.73-83.

20. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.35. С.362-368.

21. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019. 148 с.

22. Vdovenko L., Titov D. Formation of the revenue base of the budgets of the united territorial communitie. *The scientific heritage*. VOL 3, No 53 (53). 2020. С.27-35.

23. Вдовенко Л.О. Проблеми агрострахування в Україні та шляхи їх вирішення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №4. С.20-34 DOI: 10.37128/2411-4413-2020-4-2

24. Vdovenko L., Herasymchuk V. Assessment of the current state of investment attractiveness of Ukraine. *The scientific heritage*. VOL 4, No 58 (58) (2021). P.16-22.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека економіста. URL: [http:// www.library.if.ua](http://www.library.if.ua)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: me.gov.ua
5. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: ukrstat.gov.ua
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ru>
10. Фінансовий ринок. URL: [http:// www.finmarket.info](http://www.finmarket.info)

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності		Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	2
3	Виконання самостійної роботи	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	2
8	Виконання самостійної роботи	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою)	10
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка, % від максимального балу	Критерії оцінювання
Відмінно 90 – 100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
Добре 75-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
Задовільно 60-74	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
Достатньо 35-59	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
Незадовільно 16-34	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.